

Pfv.II.21.834/2010/7.

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a felperesnek az alperes ellen házastársi közös vagyon megosztása iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróságon 16.P.103.107/2007. számon megindított és a Fővárosi Bíróság 54.Pf.630.387/2010/5. számú ítéletével befejezett perében az említett számú jogerős határozat ellen a felperes részéről 59. sorszám, valamint Pfv. 5. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Megállapítja, hogy a pártfogó ügyvéd díját - a felperes pervesztességére tekintettel - az állam viseli.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 540.000 (ötszáznegyvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

I n d o k o l á s

Az alperes 1999. április 22-én adásvételi szerződést kötött a Budapest Józsefvárosi Önkormányzattal. Ennek eredményeként megvásárolta a B., N. utca em. 15. szám alatti három és félszobás, 97 m² alapterületű lakásingatlant, amely korábban önkormányzati bérlakása volt. Az adásvételi szerződés 4. pontja alapján az ingatlan forgalmi értéke 3.300.000 forint, a vételárát a szerződő felek a forgalmi érték 15%-ában, azaz 495.000 forintban állapították meg. Az alperes az adásvételi szerződés alapján a vételárhátralékot és annak évi 8%-os kamatát 1999. május 1-jétől kezdődően minden hónap 10. napjáig volt köteles kiegyenlíteni oly módon, hogy 6006 forint összegű havi részleteket fizet meg az eladó számára, 2009. április 10-ig. Az ingatlan vételára teljes egészében 2004. decemberében került kifizetésre, amikor az alperes 134.079 forint fennmaradó vételárhátralékot egyösszegben megfizetett az eladónak.

Az alperes 2000. december 15-én ismerkedett meg a moldáv állampolgárságú alperessel. 2001. februárjában élettársi kapcsolatot létesítettek, az alperes N. utcai ingatlanában éltek együtt. 2001. október 20-án kötöttek házasságot.

A házasságkötéskor a felperes tulajdonát képezte K.ban egy ingatlan, amelyet 2002. április 18-án értékesített, előadása szerint 3700 USA dollárért.

A peres felek a közöttük fennálló anyagi jellegű vitákra tekintettel 2004. szeptemberében megállapodtak abban, hogy a felperes havi 20.000 forintot fizet az alperesnek rezsiköltség címén. Ekkor szűnt meg a felek életközössége is. 2006. júniusától a felperes már csak a rezsiköltség ráeső részét fizette meg az alperesnek.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság 16.P.103.059/2005/10. számú részítéletével a felek házasságát felbontotta, amit a Fővárosi Bíróság 5.Pf.630.855/2006/4. sorszámú, 2006. július 11-én kelt részítéletében helybenhagyott. A bontóperi eljárásban jelen per felperese házastársi közös vagyoni igényt is előterjesztett, illetve kérte a lakáshasználat rendezését, azonban a részítélet meghozatalát követően az eljárás a felek kérelmére szünetelt és hat hónapi szünetelés után meg is szűnt.

A felperes az alperes ingatlanából 2007. július 25-én költözött el.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a perbeli ingatlanban 42/100 osztatlan közös tulajdoni arányban tulajdonjogot szerzett, figyelemmel a Csjt. 27. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra. A közös tulajdon megszüntetését is kérte oly módon, hogy tulajdoni hányadát az alperes váltsa magához 8.400.000 forintért. Másodlagosan, az alperesi teljesítőképesség hiányában a közös tulajdon árveréssel történő megszüntetését kérte. Többlethasználati díj iránti igénye is volt 2007. augusztus 1-jétől kezdődően, havi 50.000 forint összegben. A lakáshasználati jog ellenértékére is igényt tartott, melyet 3.000.000 forintban jelölt meg.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy a házassági életközösségük fennállása alatt a vételárrészleteket közösen fizették, azonban ténylegesen egyedül teljesített, mivel a felperes munkaviszonnyal nem rendelkezett. Álláspontja szerint a felperes nem szerezhette tulajdonjogot, miután rövid ideig fizették a vételárrészleteket együtt. A fennmaradó vételárhátralékot pedig az életközösség megszűnése után már egyedül, a saját nyugdíjából fizette ki. A felperes javára tehát tulajdonjog nem keletkeztetett. Erre tekintettel kérte a többlethasználati díj iránti kereseti kérelem elutasítását is. A lakáshasználati jog ellenértéke tekintetében pedig úgy nyilatkozott, hogy a felperes az ingatlant önként hagyta el, onnan leendő férjéhez költözött.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás során elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felek élettársi kapcsolatban éltek-e a házasságkötést megelőzően, tekintettel arra, hogy a felperes ezt állította, az alperes ugyanakkor tagadta. A peradatok alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felek élettársi kapcsolata 2001. februárjától állt fenn, amikor az alperes a felperest, mint élettársat bejelentette a Budapest VII. Kerületi Rendőrkapitányságon. A felek házassági életközössége ugyanakkor 2004. szeptemberében szűnt meg.

A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság ezt követően azt vizsgálta, hogy a felperes tulajdoni igénye a Csjt. 27. § (1) bekezdése alapján megalapozott-e. Megállapította, hogy az alperes okirattal igazolta a Csjt. 28. § (1) bekezdésének a) pontja alapján, hogy a perbeli ingatlan a különvagyonát képezi, tekintettel arra, hogy azt még a felperessel való megismerkedése előtt kötött adásvételi szerződéssel szerezte meg.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a Csjt. 27. §-ának (1) bekezdése szerinti közös vagyoni vélelem az élettársi kapcsolat kezdetétől fennáll, figyelemmel arra, hogy jelen esetben az élettársi kapcsolat összeolvadt a házassági kapcsolattal. A felek 2001. februárjától 2004. szeptemberéig tehát közösen fizették a vélelem alapján a vételárrészleteket. A Legfelsőbb Bíróság gyakorlata alapján azonban a közös kölcsöntörlesztés nem keletkeztet a házastárs javára az ingatlanon tulajdonjogot, nem ad alapot a törlesztő-részleteknek az ingatlan értékemelkedésével arányos megtérítésre sem. A felperes tehát a különadósság törlesztésével nem szerzett tulajdonjogot, a hosszabb időn keresztül történő, a vételár jelentős hányadát kitevő közös törlesztés azonban a Csjt. 31. §-ának (5) bekezdése értelmében alapul szolgálhat arra, hogy a kötelmi jog címén fennálló követelés a törlesztett összegnél magasabb mértékben kerüljön kielégítésre (BH 1988/5/232.). A bíróság azonban a felek kereseti kérelméhez kötve van, figyelemmel a Pp. 3. §-ának (2) bekezdésében és 215. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra. A jogi képviselővel eljáró felperes dologi jogi igény iránt terjesztett elő keresetet, azaz tulajdonjog megállapítása iránti igénye volt, kötelmi jogi igényt pedig a perben az alperessel szemben nem érvényesített, ezért utasította el az elsőfokú bíróság a felperes közös tulajdon megállapítására (majd megszüntetésére) irányuló kereseti kérelmét.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes többlethasználati díj iránti igénye sem alapos, tekintettel arra, hogy a felperes a perbeli ingatlanon tulajdonjogot nem szerzett, a PK 8. számú, valamint 279. számú állásfoglalások értelmében pedig csak olyan ingatlanok vonatkozásában lehet többlethasználati díj

címén igényt érvényesíteni, ami a házastársak közös tulajdonát képezte, vagy az a többlethasználati díjat igénylő házastárs kizárólagos tulajdonában állt.

Az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak a felperes lakáshasználati jog ellenértéke iránti 3.000.000 forintos igényét sem, mivel az ingatlant a felperes nem az alperes magatartása miatt hagyta el, hanem a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal 2007. június 27-én hozott határozata alapján, mellyel a felperest 2007. augusztus 15-ig az ország elhagyására kötelezték. Ennek hatására költözött el a felperes a perbeli lakásból leendő férjéhez, ahol új életre rendezkedett be.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel, melyben az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra való utasítását kérte súlyos eljárásjogi szabálysértésre hivatkozva, mely szerint az elsőfokú bíróság a házastársi vagyoni igények közül kizárólag az ingatlan tulajdoni helyzetét vizsgálta, és nem derítette fel teljes körűen a felek vagyoni helyzetét. Súlyos eljárásjogi szabálysértésként kérte figyelembe venni azt is, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a tájékoztatási kötelezettségét, nem világosította fel a felperest, hogy kereseti kérelme nem meríti ki teljes körűen az őt megillető jogokat. Nem tájékoztatta őt arról, hogy a tulajdonjog megállapítása mellett kötelmi jogi igényt is előterjeszthet, így jogait nem tudta érvényesíteni.

A felperesi fellebbezés szerint az elsőfokú bíróság ítélete anyagi jogi szempontból is megalapozatlan volt, a huzamos közös törlesztés folytán a tulajdonjogi igénye alapos volt, így jár számára a többlethasználati díj is. A közös lakást pedig nem önként, saját akaratából hagyta el, hanem az alperes magatartása folytán, aki bejelentést tett a Bevándorlási Hivatalhoz, illetve őt fizikailag folyamatosan bántalmazta.

A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és megalapozott az abból levont jogi álláspontja is.

A felperes által hivatkozott lényeges eljárásjogi szabálysértésekkel kapcsolatban a másodfokú bíróság rögzítette, hogy a bíróság a Pp. szabályaira figyelemmel a felek kereseti kérelméhez kötve van. Nincsen akadálya annak, hogy a házastársi közös vagyon megosztása során a felek a közös vagyoni igényüket kizárólag egy ingatlan tulajdonjogának megállapítására vagy az azon fennálló közös tulajdon megszüntetésére terjesszék elé. Ezzel

önmagában a vagyoni igények egységes elbírálásának elve nem sérül, különösen tekintettel arra, hogy a felperes az elsőfokú eljárás során többször úgy nyilatkozott a bíróság kérdésére, hogy keresete kizárólag az ingatlan tulajdonjogára, a közös tulajdon megszüntetésére, többéltáshasználati díjra, illetve lakáshasználati jog ellenértékének megfizetésére terjed ki. Ezen túlmenően a felperes a per során előadta, hogy az ingóságokat egymás között megosztották és az foganatba is ment.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem sérült a tájékoztatási kötelezettségre vonatkozó törvényi előírás sem. A Pp. 1995. évi LX. törvénnyel történt módosítása folytán a bíróságnak ugyanis már nem kell teljes körű tájékoztatást adnia a felek perbeli jogairól, kizárólag a Pp. 7. § (2) bekezdése szerint kell eljárnia. E szerint a bíróság köteles a felet, ha nincs jogi képviselője, a perbeli eljárásai jogairól és kötelezettségeiről tájékoztatni. Az elsőfokú eljárás során a felperes jogi képviselővel járt el, az egyes, lényeges eljárásai cselekményekről tehát őt tájékoztatni nem kellett, az anyagi jogról történő tájékoztatásra pedig a Pp. 7. §-ának (2) bekezdése már nem terjed ki. Ezért a felperes e körben előterjesztett fellebbezése nem volt alapos.

A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság érdemben is helyesen döntött a felperesi kereseti kérelmekről. A felperes mindvégig arra hivatkozott, hogy az életközösség fennállása alatt a törlesztő részletek közös fizetése a tulajdoni igényét megalapozta. Ezzel összefüggésben azonban egyértelmű és következetes a bírói gyakorlat abban - figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság 24. számú elvi határozatában foglaltakra is -, hogy a közös vagyona tartozást a jogcím keletkezésének időpontja alapozza meg (az alperes a perbeli ingatlant a felek életközösségének kezdete előtt vásárolta meg), az ellenérték életközösség alatti közös megfizetése, törlesztése pedig a különvagyoni szerzést nem befolyásolja, házastársi közös vagyont nem keletkeztet.

A felperes ugyan arra is hivatkozott, hogy a törlesztő részletek 1/2 részét a különvagyoni K.i ingatlana eladási árából befolyt összegből, tehát különvagyonából teljesítette, ezt azonban a perben nem tudta bizonyítani. Így az ingatlan hátralékos vételárának az életközösség fennállása alatti teljesítése a Csjt. 27. § (1) bekezdése szerinti közös törlesztésnek minősül. Ez azonban - a korábban kifejtettek szerint - kizárólag kötelmi jogi igényt keletkeztetett a felperes részére. A felperes azonban ebben a körben kötelmi jogi igényt még másodlagosan (vagylagosan) sem terjesztett elő.

A másodfokú eljárásban a peres felek már nem vitatták, hogy életközösségük 2004. szeptemberében szűnt meg, erre tekintettel az alperes által 2004. december 13-án kifizetett hátralékos vételár az

alperes saját vagyoni teljesítésének minősül. A felperes nem bizonyította, hogy a hátralékos vételárrészlethez bármilyen módon hozzájárult volna.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy miután a felperes tulajdoni igénye a perbeli ingatlan vonatkozásában nem volt alapos, ezáltal okafogyott a közös tulajdon megszüntetése iránti kérelme, valamint a többlethasználati díj iránti igénye is. Helyesen mutatott rá ugyanis az elsőfokú bíróság arra, hogy a többlethasználati díj a tulajdonjoghoz kötődik.

Az elsőfokú bírósághoz hasonlóan a másodfokú bíróság sem találta alaposnak a felperes lakáshasználati jog ellenértékével kapcsolatos kereseti kérelmét.

A felperes maga is elismerte, hogy a letelepedési engedély érdekében volt szükséges az elköltözése. Korábban alperesi tettelegességre, arra, hogy őt a lakásból az alperes kizárta volna, nem hivatkozott. Az iratokból megállapíthatóan a felperes már 2006. május 10. óta élettársi kapcsolatot tartott fenn B. J.fel, aki rá tekintettel 2007. május 9-én befogadó nyilatkozatot is tett. Helyesen mérlegelt tehát az elsőfokú bíróság, amikor megállapította, hogy a felperes az ingatlanból a magyarországi letelepedése miatti eljárás - számára pozitív - elbírálása érdekében költözött el B. J.hez, nem pedig az alperes magatartására visszavezethetően.

A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - annak helyes indokaira is figyelemmel - hagyta helyben.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását, másodlagosan pedig azt kérte, hogy a Legfelsőbb Bíróság hozzon a jogszabályoknak megfelelő új határozatot. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 3. §-ának (3) bekezdését, a 6. §-t, a 164. §-t, a 141. §-t, illetve a 206. §-t, valamint a Csjt. 31. § (5) bekezdésében foglalt méltányos rendezés elvét.

A felperes csak csekély mértékben ismeri a magyar nyelvet, erre tekintettel kérte 2007. augusztus 28-án a keresetében, hogy a bíróság rendeljen ki részére r nyelvű tolmácsot. Tény, hogy az eljárás során volt fogadott ügyvédje, sőt egymást váltó két ügyvéd is képviselte a perben, azonban ezek az ügyvédek nem beszélték a r nyelvet. Senki sem tájékoztatta a felperest, hogy tulajdonjogot nem szerezhet. Jelen esetben ezért különösen fontos lett volna, hogy a bíróság a követelés jogcímét tisztázza, a bíróság azonban „passzív maradt”, noha személyes meghallgatása során meg lehetett volna állapítani, hogy a felperes kérelme az általa fizetett összeg

megtérítésére irányult. Jelen esetben tehát a bíróság passzivitását nem lehet elfogadni arra hivatkozva, hogy a Pp. 3. § (2) bekezdése szerint a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A felperes nem ismeri a magyar nyelvet, nem volt tolmácsa és nem kapott megfelelő tájékoztatást jogaira vonatkozóan. Ezért egyértelmű, hogy nem tudott, illetve tudhatott pontos kereseti kérelmet megfogalmazni.

A feleket - függetlenül attól, hogy jogi képviselővel jártak-e el - tájékoztatni kellett volna arról, hogy a bíróság a Pp. 163. § alapján mely tényállításait ítéli olyannak, amelyek bizonyításra szorulnak. Jelen esetben a felperest arról kellett volna tájékoztatnia a bíróságnak, hogy miután a vételárhoz csak az ingatlanra vonatkozó adásvételi szerződés megkötését követően járult hozzá, nem szerezhett azon tulajdonjogot.

A perben eljáró bíróságok nem alkalmazták a Csjt. 31. §-ának (5) bekezdése szerinti méltányosság elvét sem, amikor a fentiekre vonatkozó kioktatási kötelezettség elmaradt és ennek hiányában a felperes anyagi hátrányt szenvedett.

A felperes szerint ugyan az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felek a vételárrészleteket 2001. februárjáról 2004. szeptemberéig közösen fizették, a vételár teljes egészében pedig 2004. december 13-án került kifizetésre oly módon, hogy a felperes egyösszegben megfizetett 134.079 forintot, mégsem vonta le azonban ennek jogkövetkezményeit. A felperes kifizette a hátralékos 134.079 forintot, ezt megelőzően 47 hónapon át havi 6.006 forintot fizettek a felek, ez összesen 282.282 forint és már ennek a fele is 141.141 forint. A Legfelsőbb Bíróság BH 1998/5/232. számú eseti döntése szerint azonban a vételár jelentős hányadát kitevő közös törlesztés a Csjt. 31. § (5) bekezdése értelmében alapot ad arra, hogy kötelmi jogcímén fennálló követelés a törlesztett összegnél magasabb mértékben kerüljön kielégítésre. A felperes tehát jelen esetben is a ténylegesen kifizetettnél magasabb összeg illeti meg, valamint annak törvényes kamata is.

A felperes szerint rosszul ítélték a perben eljáró bíróságok a lakáshasználati jog ellenértékéről is, amikor ezt az igényét elutasították, ugyanis a felperes az alperes durva, elviselhetetlen viselkedése miatt költözött el a perbeli lakásról, amikor még nem volt közelebbi kapcsolata későbbi élettársával, illetve férjével.

Az alperes a felülvizsgálati eljárás során nem nyilatkozott.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

1. A felperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen eljárásjogi szabálysértésekre hivatkozva kérte a jogerős ítélet hatályon kívül

helyezését és „a jogszabályoknak megfelelő” új határozat hozatalát.

A felperes szerint sérült a Pp. 6. §-ában foglalt azon jogelv, mely szerint a magyar nyelv nemtudása miatt senkit hátrány nem érhet. Jelen esetben pedig a felperes azért nem tudta a perben jogait megfelelően érvényesíteni, mivel magyar nyelvtudása hiányos, ennek ellenére - noha kérte - nem rendeltek ki számára tolmácsot, és megfelelő jogi tájékoztatás hiányában nem tudta pontosan a kereseti kérelmét megfogalmazni.

- A felperes az első-, valamint a másodfokú eljárás során a Pp. 6. §-ának sérelmére nem hivatkozott, erre először a felülvizsgálati kérelmében utalt. A Pp. 270. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálatát csak a korábban eljárt bíróságok jogszabálysértésére hivatkozva lehet kérni. Ebből az következik, hogy a jogerős ítélet csak olyan kérdésben támadható e rendkívüli perorvoslattal, amely az első- és másodfokú eljárásnak is tárgya volt (BH 2001/4/172-II.).

Jelen esetben egyébként a felperes a Pp. 6. §-ának megsértésére azért sem hivatkozhat alappal, mivel kérelmére az elsőfokú bíróság valamennyi tárgyaláson biztosította a felperes részére tolmács kirendelésével az anyanyelv használatának jogát, így a magyar nyelv nemtudása miatt a felperest hátrány nem érhetette. Ezen túlmenően a perben a felperest az általa meghatalmazott ügyvéd képviselte, aki ugyancsak jelen volt minden tárgyaláson, ezért a felperes nem hivatkozhat alappal arra, hogy őt az általa választott ügyvéd nem megfelelően képviselte, nem a tényleges akaratának megfelelően fogalmazta meg a kereseti kérelmet, terjesztett elő bizonyítási indítványt. A felperes mulasztása, hogy - állítása szerint - olyan ügyvédekkel bízott meg a képviselőjével, akikkel nem tudott megfelelően kommunikálni. Amennyiben pedig a jogi képviselő „szakmailag nem a legjobb megoldást választotta” a felperesi jogérvényesítés során olyankor is előfordul, amikor az ügyfél és meghatalmazott ügyvédje között nyelvi nehézség nem merül fel. Ez semmiképpen sem szolgálhat alapul a Csjt. 31. §-a (5) bekezdésében foglalt ún. méltányossági szabály alkalmazására oly módon, hogy a bíróság a jogi képviselővel eljáró, tolmácsot igénybe vevő fél perbeli nyilatkozata helyett a mögöttes, „tényleges” akaratát lenne köteles vizsgálni a keresetlevélben előterjesztett, majd az eljárás során megerősített kereseti kérelemmel szemben. Ez súlyosan sértené az ellenérdeklő fél megfelelő védekezés előterjesztéséhez fűződő jogát is.

- A felperes a felülvizsgálati kérelmében a Pp. 3. § (3) bekezdésének megsértésére is hivatkozott, álláspontja szerint az ott rögzített tájékoztatási kötelezettség azt is magában foglalja, hogy a bíróságnak a felet arra is figyelmeztetnie kell, ha nem a megfelelő jogcímen terjeszti elő igényét, tekintettel arra, hogy a

kereseti kérelemhez kötöttség nem jelent egyben jogcímhez való kötöttséget is. Ennek jelen esetben - figyelemmel a felperes nyelvi nehézségeire, az ügyvédjével való kommunikációs problémákra - különösen érvényesülnie kellett volna.

- A kereseti kérelemhez kötöttség a bírói gyakorlat értelmében valóban nem jelent jogcímhez kötöttséget, azonban jelen esetben nem erről van szó. A felperes az első- és másodfokú eljárás során kifejezetten és kizárólag dologi jogi igényt érvényesített, tulajdoni hányad megállapítását kérte a perbeli ingatlanban házastársi vagyontöredék címén, kötelmi jogi igényre egyáltalán nem hivatkozott, tehát még másodlagos kereseti kérelmet sem terjesztett elő erre vonatkozóan, csak a jelen felülvizsgálati eljárásban. Erre tekintettel a perben eljáró bíróságok a kereseti kérelemben kizárólagosan meghatározott dologi jogi igény elbírálásáról dönthettek. Nem bírálhatták el a jogvitát kötelmi jogcímen és erre vonatkozóan - a korábban kifejtettek szerint - tájékoztatási kötelezettségük sem állt fenn. Az 1/2009. (VI.24.) PK vélemény 6. pontja értelmében a bíróságnak a keresetváltoztatás, viszontkereset, beszámítási kifogás előterjesztésének lehetőségéről - indokolt esetben - csak a jogi képviselő nélkül eljáró felet kell tájékoztatnia. Téves jogcím esetén pedig akkor lehet elbírálni és megítélni egy követelést, ha maga a követelés (petitum) nem változik, pl. valaki nem házastársi közös szerzés, hanem ráépítés jogcímen terjeszti elő tulajdoni igényét. Jelen esetben azonban nem erről volt szó.

2. A felperes a felülvizsgálati kérelmében - a korábbiakkal szemben - már kötelmi jogcímen kérte az alperesi ingatlannal kapcsolatos közös törlesztés elszámolását, a Csjt. 31. § (5) bekezdés utolsó fordulatának alkalmazásával, megemelt értéken.

- A felperes az első- és másodfokú eljárásban kötelmi jogi igényt nem terjesztett elő, kizárólag tulajdonjogának megállapítását kérte a perbeli ingatlanra vonatkozóan. A korábban kifejtettek szerint a felülvizsgálati eljárásban azonban nincs lehetőség az igény olyan jogcímen való érvényesítésére, amelyre a fél sem az első-, sem a másodfokú eljárásban nem hivatkozott. A felülvizsgálatnak csak olyan jogi álláspont szolgálhat alapul, amely az eljárás korábbi szakaszaiban is a per tárgya volt, amely kérdéssel ugyanis a korábban eljáró bíróságok - erre irányuló kérelem hiányában - nem foglalkozhattak, azzal kapcsolatban jogszabálysértést sem követhettek el. A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése pedig csak jogszabálysértés esetén ad lehetőséget a jogerős ítélet megváltoztatására vagy hatályon kívül helyezésére (BH 1998/6/288-II., 1999/3/123.). Mindez természetesen nem jelenti azt, hogy a felperes az esetleges kötelmi igényét külön perben nem érvényesítheti.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében kimunkálta, hogy az alperesi ingatlan vételárrészleteit 2001. februárjától 2004. szeptemberéig, tehát az életközösség fennállásának időszakában fizették közösen, havi 6.006 forintot teljesítve, ami összesen 282.282 forint és az életközösség megszűnése után az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a felperes egy összegben fizette meg a még fennmaradó 134.079 forint hátralékot. Ez utóbbi hivatkozás azonban téves, az elsőfokú bíróság a peradatok alapján azt rögzítette, hogy a hátralékos vételárat, tehát a 134.079 forintot az alperes fizette ki 2004. december 13-án és nem a felperes.

3. A felperes a fellebbezésében, majd a felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozott, hogy a volt közös használatú lakást az alperes magatartása miatt volt kénytelen elhagyni, aki őt bántalmazta, vele szemben agresszíven viselkedett és a Bevándorlási Hivatalnál is bejelentést tett, így a lakást nem önként, saját akaratából hagyta el, ezért jár számára a lakáshasználati jog ellenértéke.

- A keresetlevélből, a felperesnek a 2008. november 27-i elsőfokú tárgyaláson történt részletes személyes meghallgatásából, illetve a csatolt bontóperi iratokból megállapíthatóan a felperes korábban nem hivatkozott az alperesi bántalmazásra, durvaságra, elviselhetetlen viselkedésre, ilyen alperesi magatartást nem is valószínűsített. A peradatokból az első-, valamint a másodfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperesnek az alperessel kötött házasság felbontását követően a letelepedési engedély megszerzése érdekében volt szüksége arra, hogy a korábbi közös lakást elhagyva leendő férjéhez költözzön, aki befogadó nyilatkozatot tett. Ezért bár a felperes kétségtelenül motiválva volt az elköltözésben és az új lakcímre történő bejelentkezésben, ez azonban nem az alperes magatartására volt visszavezethető, így a Csjt. 31/C. § (1) bekezdése szerinti lakáshasználati jog ellenértékére nem vált jogosulttá.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet sem eljárásjogi, sem anyagi jogi szempontból nem jogszabálysértő, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pervesztes felperes pártfogó ügyvédjének díját a Pp. 84. § (1) bekezdésének b) pontja alapján az állam viseli, annak összegét a Jogi Segítségnyújtó Szolgálat állapítja meg.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték a 6/1986./VI.26./ IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam terhén marad.

Budapest, 2011. március 29.

a tanács elnöke, előadó bíró, bíró.

A kiadmány hiteléül: tisztviselő